

OBAVEŠTAJAC

LESLI SILBERT

Prevela
Sanja Bošnjak

 Laguna

Naslov originala

Leslie Silbert

THE INTELLIGENCER

Copyright © 2004 by Leslie Silbert

Translation Copyright © 2008 za srpsko izdanje, LAGUNA

Mojim roditeljima

Obaveštajac: Osoba koja se bavi prikupljanjem tajnih podataka, doušnik, špijun, tajni agent.*

Izraz je prvi put upotrebljen krajem šesnaestog veka.

* The Oxford English Dictionary

LIKOV I U ROMANU

ELIZABETANCI

***Li Anderson** – mornar u *Moskovskoj kompaniji*

Ričard Bejns – sredovečni špijun

***Ambrozija Belami** – gostioničarka

Ser Robert Sesi – vođa privatne obaveštajne službe

Robert Devero, grof od Esek – vođa suparničke špijunske mreže

Elizabeta I – kraljica, iz porodice Tjudor, vladala je Engleskom od 1558. do 1603.

***Oliver Ficvilijam (Debeli Fic)** – carinik

Ingram Frajzer – trgovac

Tomas Heriot – naučnik u službi Voltera Relija

Tomas Kid – pisac pozorišnih komada

Kristofer Marlo – pisac pozorišnih komada, pesnik i špijun

Kit Miler – falsifikator

Tomas Felipe – visoki službenik u Eseksovoj obaveštajnoj mreži

Robert Poli – viši službenik u Sesi

Ser Volter Reli – dvoranin, pesnik, istraživač

***Tereza Ramires** – služavka u Eseksovom domaćinstvu

* Osim onih čija su imena obeležena zvezdicom, svi navedeni likovi su stvarne istorijske ličnosti, opisane onakve kakve su bile 1593. godine.

Nikolas Skers – špijun u Eseksovoj mreži

*Ned Smit – čuvar oružarnice

Ričard Topklif – kraljevski dželat

Ser Frensis Volsingam (1530–1590) – osnivač prve zvanične
tajne službe kraljice Elizabete

Tomas Volsingam – mladi rođak Frensis Volsingama

SAVREMENI LIKOVI

Džejson Avera – paravojni operativac zaposlen u Slejdovoj grupi

Hamid Azadi – viši iranski obaveštajac

Konor Blek – paravojni operativac zaposlen u Slejdovoj grupi

Vera Karsters – studentkinja na Oksfordu

Edvard Čeri – direktor *Sotbija*

Aleksis Kruz – direktorka Centralne obaveštajne agencije

Kolin Dejvis – detektiv Skotland jarda

Luka de Tolomej – bogati trgovac umetničkim delima

Peregrina Džejms – markiza od Halifaksa

Kadar Kan – biznismen sa prebivalištem u Islamabadu

Surina Kan – ćerka Kadar Kana

Maks Luis – pretražitelj baze podataka za Slejdovu grupu

Bil Mazur – privatni detektiv u Njujorku

Sidro Medina – finansijer

Donovan Morgan – senator SAD, Kejtin otac

Kejt Morgan – privatni detektiv i špijun

Džek O'Mara – Kejtin najbolji prijatelj

Hana Rozenberg – vlasnica knjižare retkih knjiga

Endru Ruterford – oksfordski istoričar

Džeremi Slejd – direktor Slejdove grupe

Hju Sinkler – oksfordski detektiv

Adrijana Vandis – Kejtina cimerka sa koledža

Budi gord, smeo, ljubak, odlučan,

Ali kada treba, potegni bodež.

– MLADI SPENSER, Marloov *Edvard II*

1

Zar mi se protivite, nesrećne zvezde...
Možda da iščeznem s lica zemlje,
I ne ostavim traga da sam ikad bio?
Ne, ja ću živeti...

– VARAVA, u Marloovom *Jevrejinu s Malte*

SAUTVORK, ENGLSKA – SUMRAK, MAJ 1593.

Stanak je bio dogovoren u sumrak, a sunce je hitro zalazilo. Nije imao vremena za traćenje. Ali dok se približavao Londonskom mostu, privukoše ga poznati zvuci tog neobičnog dela obale reke Temze. Bilo im je teško odoleti. Usporio je i naćulio uši. Mamila ga je galama koja je dopirala iz arene za borbu pasa i medveda – medved vezan lancima urliče dok mu očnjaci kidaju meso, raspomamljeni psi skiče posle svakog naleta medvedih kandži, a gledaoci izvikuju opklade i divlje navijaju.

Stade u raskoraku, u trenutku kada je već podigao duboku crnu čizmu od tla. Pokušao je da se odupre. Nije mu uspeklo.

Skrenuo je sa staze koja se protezala obalom reke i uputio se prema areni. Usput mu pažnju privukoše drečave boje – krov nekog čudnog šatora. Priđe iz radoznalosti. Pred njim se ukazale dugački purpurni pramenovi kose, a zatim i kvrgavo lice neke starice koja mu se smešila. Na usnama joj je bio razmazan crveni karmin koji se slagao s njenom svetlucavom perikom.

Na tren mu se učinilo da ona prodaje špilove karata, ali nakon što ga je dobro odmerila, pokaza mu malu reklamu svog zabranjenog zanata: GRIZELIN TAROT. Bilo joj je jasno da on, tako neobavezno obučen, sa raspuštenom smeđom kosom, ne može biti uglašeni predstavnik gradske vlasti.

Nakon što joj je bacio nekoliko penija na sto, mladić upita: „Treba li da se kladim na medveda?“

„Radije biste saznali medvedovu sudbinu nego svoju?“

Na trenutak je skrenuo pogled, kao da se predomišlja, zatim se ponovo okrete. Vragolasto se nasmešio. „Da.“

„Bolje bi vam bilo da se pozabavite sobom.“

„Pa, nemam ništa protiv.“ Seo je.

Ona je polako ređala pohabane karte dok joj je preveliko prstenje klizilo niz smežurane prste. Kada je pažljivo spustila i desetu kartu na sto, licem okrenutu nadole, žena ga pogleda.

„Možemo li odmah preći na kraj? Nemam baš mnogo vremena.“

„Zašto ne dozvolite Grizeli da to prosudi? Prvo moram znati ko ste.“ Pored leve ruke joj se nalazilo pet karata poređanih u obliku keltskog krsta. Ona podiže srednju. „Vaša duša.“ Dok je okretala kartu, s poštovanjem je posmatrala izbleđeli lik čoveka u crvenom ogrtaču s kapom na glavi. „Čarobnjak. Manipulator prirode... obožava varke i obmane. Ima bujnu maštu. Majstor jezika, najspretniji je s rečima.“

„Mmm-hmm.“

Starica upitno izvi sedu obrvu na taj nerazgovetan odgovor i još jednom proveri kartu. Spusti je dole sležući ramenima, a zatim izabra drugu na samom donjem kraju krsta. „Karta sadašnjeg trenutka. O, bože, Stranica mačeva. Vi ste, prijatelju, veoma strastveni, zar ne? Uvek tražite, većito ste u potrazi za skrivenom istinom. U stvari, upravo danas počinjete jednu takvu potragu.“

Mladić se zainteresovano nagnuo napred. „Draga gospo, zaista ste dobri.“

Polaskana, ona poče da okreće preostale karte složene u krst. „Deset novčića – obrnutim redom. Volite kockanje. I opasnost, ozbiljnu opasnost. Do same ivice propasti.“

„Tako mi je život zanimljiviji a džepovi puni.“

„Spoljni uticaji... da vidim. Tri mača – opasan trougao, žestok sukob. Prete vam dve moćne sile.“ Ona podiže pogled i primeti da mu je izraz lica i dalje smiren. „Bolje bi vam bilo da budete oprezni“, izjavi ona ozbiljno. „Opasnost koja se otkrije na ovoj poziciji je stvarna, ali se može preživeti.“

„Pretnje, sukobi... sve uobičajene stvari.“ On nehaljno odmahnu rukom. „Moja poslednja karta, ako nemate ništa protiv?“

Gundajući, vračara se usredsredi na drugu grupu karata na svom stolu: pet karata poređanih jedna iznad druge. Podiže gornju i za trenutak se zagleda u sliku. Malo je oklevala a onda mu je pokaza – rukom naslikan kostur, s lobanjom na zemlji i kostima nožnih prstiju u vazduhu. „Kako je ovo moguće? Naopako okrenuta karta Smrti označava bliski susret sa opasnošću, ali takvom kakva se preživi. Ovde, na poziciji zagrobnog života, izgleda da znači kako ćete živeti i posle smrti...“

Zbunjeno nakrivivši glavu, ona mu se zagleda u lice.

„Zaista izgleda čudno, priznajem“, reče on. „Premda me neki tako i opisuju, kao da sam s nekog drugog sveta, možda...“

Ona se namršti, a zatim se bezubo naceri. „A, naravno. Ja sam zaboravila ko ste vi, Čarobnjak. Sada razumem. Vaša čarolija će preživeti. Dugo nakon što poslednji put udahnете.“

Mladić stidljivo pognu glavu. Grizela nije mogla znati da razgovara s najomiljenijim londonskim piscem pozorišnih komada, piscem čije je vešto pero stvaralo čaroliju na pozorišnoj sceni. On se divio njenoj pronicljivosti. A onda stisnu zube. Prokletstvo! Ta misao mu se kao crv ponovo uvukla u glavu – ona ista koju je već mesecima terao od sebe. Hoće li nanovo

moći da stvori takvu čaroliju? Naravno da hoće. Kada dođe vreme, uveravao je samog sebe.

Ponovo je podigao pogled i još jednom joj se obešenjački osmehnu. „Gospo moja, možete li mi reći samo još jednu stvar koju ne znam?“

Grizela pokušava da se namršti, ali sjaj u oku mu beše zarazan. Ona podiže drugu kartu po redu sa vrha, pogleda je, a zatim je brzo poklopi kao da je opekla vrhove prstiju.

„Šta je to?“

Ona mu sažaljivo uze ruku. „Ukoliko se anđeli ne umešaju, nećete doživeti da vidite sledeći izlazak meseca.“

Blago iznenađen, zavukao je desnu ruku u džep tesno skrojenog svilenog kaputa. „Uvek je najbolje potražiti još nečije mišljenje. Naročito kada ono prvo nagoveštava da ti se bliži kraj. Nemojte me pogrešno razumeti, vi ste divni, ali postoji još jedna dama čije mišljenje jako uvažavam kada je reč o sudbini.“ On izvadi srebrni novčić. „Kada me njeno lice pozdravi, znam da nemam razloga za brigu.“

Srebrnjak polete u vazduh. Zablista i nekoliko puta se obrnu u vazduhu pre nego što pade na njegov levi dlan, licem nagore. „A, nema razloga za brigu, Grizela. Evo, kraljica kaže da će sve biti u redu. A pošto sam joj odan podanik, čast me obavezuje da verujem njoj, a ne vama.“

Mladić joj posla poljubac i još jedan osmeh, pa napusti gatarin šator i užurbano zagrabi ka Londonskom mostu. Podiže novčić prema suncu koje je zalazilo, šireći oko sebe narandžasti odsjaj, i izbliza pogleda metalni lik kraljice Elizabete. Namignu joj, i kao i uvek, ona mu je uzvratila, jer je izgrebao parče srebrnog sloja iznad njenog levog oka i tako napravio tamnu mrljicu na metalu. Lažni novčić, obložen s jedne strane debljim slojem srebra, bio je krivotvoreni engleski šiling koji je napravio s jednim saradnikom dok je prethodne godine bio na tajnom zadatku u Holandiji. *Sudbine su promenljive. Bolje da sam stvorim svoju sreću nego da joj se nadaš.*

Sreća mu je bila previše dragocena roba. Ipak on ne beše samo pisac u potrazi za svojom muzom. Mladi Kristofer Marlo bio je špijun u kraljičinoj tajnoj službi... špijun koji pojma nije imao koliko je stara rugoba bila u pravu.